

**Aloys Schröder ym.
vastaan
Euroopan yhteisöjen komissio**

**Sopimussuhteen ulkopuolinen yhteisön vastuu —
Klassisen sikaruton torjunta Saksan liittotasavallassa**

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio (viides jaosto)
15.4.1997 II - 504

Tuomion tiivistelmä

1. *Sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu — Vastuun syntymisen edellytykset — Talouspoliittisia valintoja edellyttävä lainsäädäntötoimi — Komission päätös, jossa kielletään tietyn eläinlajin toimitukset jäsenvaltion tietyiltä alueilta eläintaudin leviämisen estämiseksi — Yksityisiä suojaavan ylemmätasoisien oikeussäännön riittävän ilmeinen rikkominen*
(EY:n perustamissopimuksen 215 artiklan toinen kohta; neuvoston direktiivi 90/425/ETY; komission päätökset 93/566/EY, 93/621/EY, 93/671/EY, 93/720/EY, 94/27/EY, 94/178/EY ja 94/292/EY)

2. *Sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu — Vastuun syntymisen edellytykset — Talouspoliittisia valintoja edellyttävä lainsäädäntötoimi — Yksityisiä suojaavan ylemmäntasoisen oikeussäännön riittävän ilmeinen rikkominen — Kielto toimittaa tiettyä eläinlajia jäsenvaltion tietyiltä alueilta eläintaudin leviämisen estämiseksi — Syrjintäkiellon periaate ja suhteellisuusperiaate — Omaisuuden suoja — Ammatinharjoittamisen vapaus — Periaatteita ei ole loukattu — Oikeudellisen perustan olemassaolo — Vastuun syntymättä jääminen*

(EY:n perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohdan toinen alakohta ja 215 artiklan toinen kohta; neuvoston direktiivi 90/425/ETY; komission päätökset 93/566/EY, 93/621/EY, 93/671/EY, 93/720/EY, 94/27/EY, 94/178/EY ja 94/292/EY)

1. Päätökset 93/566/EY, 93/621/EY, 93/671/EY, 93/720/EY, 94/27/EY, 94/178/EY ja 94/292/EY, jotka komissio on tehnyt eläinlääkärin- ja kotieläinjalostustarkastuksesta yhteisön sisäisessä tiettyjen elävien eläinten ja tuotteiden kaupassa annetun neuvoston direktiivin 90/425/ETY nojalla klassisen sikaruton torjumiseksi ja joissa kielletään elävien sikojen ja tuoreen sianlihan toimitukset jäsenvaltion tietyiltä alueilta muille kyseisen jäsenvaltion alueille tai muihin jäsenvaltioihin, ovat talouspoliittisia valintoja edellyttäviä lainsäädäntötoimia, joita tehdessään komissiolla on laaja harkintavalta. Yhteisön vahingonkorvausvastuu voi siten syntyä näiden päätösten vuoksi ainoastaan, jos komissio on selvällä ja vakavalla tavalla rikkonut yksityisiä suojaavaa ylemmäntasoista oikeussääntöä.

2. Päätökset 93/566/EY, 93/621/EY, 93/671/EY, 93/720/EY, 94/27/EY, 94/178/EY ja 94/292/EY, jotka komissio on tehnyt eläinlääkärin- ja kotieläinjalostustarkastuksesta yhteisön sisäisessä tiettyjen elävien eläinten ja tuotteiden kaupassa annetun neuvoston direktiivin 90/425/ETY nojalla klassisen sikaruton torjumiseksi ja joissa kielletään elävien sikojen ja tuoreen sianlihan toimitukset jäsenvaltion tietyiltä alueilta muille kysei-

sen jäsenvaltion alueille tai muihin jäsenvaltioihin, eivät aiheuta yhteisön vahingonkorvausvastuuta sellaista sikojen kasvattajaa kohtaan, jonka tilalla ei ole ilmennyt sikaruttoa mutta jonka tila sijaitsee toimituskieltojen soveltamisalueella ja joka ei voi vedota siihen, että kyseisillä päätöksillä olisi hänen osaltaan vakavalla ja selvällä tavalla loukattu syrjintäkiellon periaatetta, omaisuuden suojaa ja ammatin harjoittamisen vapautta tai suhteellisuusperiaatetta taikka rikottu oikeussääntöä, jonka mukaan päätöksellä on oltava asianmukainen oikeudellinen perusta.

Ensinnäkin syrjintäkiellon periaatetta sovellettaessa sellaisen jäsenvaltion alueen tilannetta, jolle on keskittynyt erittäin runsaasti sikatiloja ja jossa on ilmennyt runsaasti sikaruttotapauksia ja jonka viranomaiset eivät ole toimittaneet komissiolle tietoja tilanteen kehityksestä, ei voida verrata sellaisen toisen jäsenvaltion tilanteeseen eikä ensin mainitun jäsenvaltion sellaisen alueen tilanteeseen, jonka osalta komissio on voinut katsoa, että viranomaiset pystyivät tehokkaasti valvomaan sikaruttotilannetta, koska niissä oli huomattavasti vähemmän sikojen kasvatustiloja ja koska niissä ei samana aikana ollut todettu yhtään sikaruttotapausta, ja

ettei muita suojatoimenpiteitä ollut tarpeen määrätä niissä paikallishallintoyksiköissä, joissa sikaruttoa oli ilmennyt tai jotka sijaitsivat tällaisten paikallishallintoyksiköiden läheisyydessä. Koska direktiivissä 90/425/ETY ei myöskään säädetä maantieteellistä eikä hallinnollista perustetta komission määräämien suojatoimenpiteiden soveltamisalueiden määrittämiseksi, komissio voi pätevästi määrittää nämä alueet hallintoyksiköiden rajojen mukaan.

Toiseksi pelkästään se, että toimituskielloilla oli kielteisiä seurauksia kyseiselle kasvattajalle, ei yksin merkitse, että kielot olisivat olleet kohtuuttomia omistusoikeuden ja ammatin harjoittamisen vapauden rajoituksia, koska kaikki suoja-

toimenpiteet vaikuttavat jo määritelmänsä mukaisesti näihin perusoikeuksiin.

Kolmanneksi on todettava, ettei hätärokotus olisi rajoittanut näitä oikeuksia vähempää kuin komission määräämät toimituskiellot.

Lopuksi direktiivissä 90/425/ETY ei säädetä, että komission määräämät toimenpiteet voisivat koskea ainoastaan jäsenvaltioiden välistä kauppaa eikä yhden jäsenvaltion sisäistä kauppaa, eikä direktiivin soveltamisala rajoitu eläinlääkärin- ja kotieläinjalostustarkastuksiin, vaan komissio voi direktiivin nojalla määrätä myös toimituskieltojen kaltaisia suojatoimenpiteitä.